

Suhdannebarometri

Uusimaa

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanne tilanne arvioitiin tammikuussa yleisesti normaalia suotuisammaksi**
- **Suhdannenäkymät ovat lokakuuta varovaisemmat, saldoluku 2**
- **Tuotanto kasvaa ja henkilökunnan määrä on nousussa**
- **Ammattityövoimasta on pulaa viidesosalla yrityksistä**

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritykset arvioivat suhdannetilanteen normaalia paremmaksi tammikuussa 2018. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava viimeisin saldoluku oli 31, kun lokakuuisessa tiedustelussa saldoluku oli 32.

Suhdanteiden ei uskota juurikaan paranevan talven aikana, sillä suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa 2. Viime lokakuussa saldoluku oli 15. Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan odotuksia varovaisemmat.

Tuotannon kasvu jatkui vuoden 2017 lopussa ja tuotantomäärien odotetaan lisääntyvän myös kuluvan vuoden alussa. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa kokonaan käytös-

sä 85 %:lla vastaajista, mikä on varsin korkea lukema.

Tilaukirjat ovat laskeneet keskimääräisiin lukemiin, saldoluku 1 (lokakuussa 11). Valmistusvarastot ovat vähän normaalia ohuimmat.

Henkilökuntaa palkattiin kausiteki-jät huomioon ottaen lisää viime vuoden viimeisellä neljänneksellä ja työvoima kasvaneen myös kuluvan vuoden alussa. Tammikuussa kysyntä oli heikkoa 22 %:lla vastaajista ja ammattityövoimasta oli pulaa 20 %:lla yrityksistä.

Kannattavuus on noususuunnassa, vaikka myös kustannukset ovat kohonneet viime kuukausia. Investoinnit ovat vuoden takaista runsaammat ja niiden odotetaan jatkavan kasvuaan.

Palvelut

- **Suhdanne tilanne on kohentunut viime kuukausina**
- **Myynnin kasvu voimistuneen kuluvan vuoden alussa**
- **Ammattityövoimasta pulaa neljäsosalla palveluyrityksistä**
- **Suhdanteiden odotetaan paranevan lähikuukausina, saldoluku 12**

Palvelualojen yritysten suhdannetilanne arviot kohentuivat Uudellamaalla vuoden 2017 lopussa. Tammikuussa 2018 tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 16, kun saldoluku oli lokakuuisessa tiedustelussa 7.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat hieman syksyn näkymiä vai summatt, mutta yhä odotetaan suhdanteiden kohentumista. Uusin saldoluku oli 12, kun vastaava saldoluku oli lokakuussa 19. Uudenmaan palveluyritysten suhdannenäkymät ovat aavistuksen koko maan keskiarvoa utuisemmat.

Myynti lisääntyi hieman viime vuoden viimeisinä kuukausina. Myynnin kasvu vauhdittuneen kuluvan vuoden alussa.

Henkilöstömäärät kasvoivat lievästi vuoden 2017 neljännellä neljänneksellä. Työvoimaa lisättäneen hieman talven aikana.

Ammattitaitoisen työvoiman puute oli tammikuussa yleisin tuotannonrajoite 24 %:n osuudella. Kysynnän arvioi riittämättömäksi 17 % alasta.

Myyntihintojen arvioidaan alentuneen lievästi viime kuukausina, mutta kustannukset ovat olleet samaan aikaan hienoisessa nousussa. Kannattavuus on kuitenkin vähän vuoden takaista parempi.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 117

Henkilökunta 28773, Liikevaihto 11337 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	37	48	15	22
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	55	30	15	40
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	28	53	19	9
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	15	67	18	-3
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	21	59	20	1
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	9	67	24	-15
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	22	59	19	3
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	22	69	9	13
Tuotannon kasvun esteet	48			48
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	20			20
puute kapasiteetista	9			9
riittämätön kysyntä	22			22
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	39	53	8	31
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	17	68	15	2

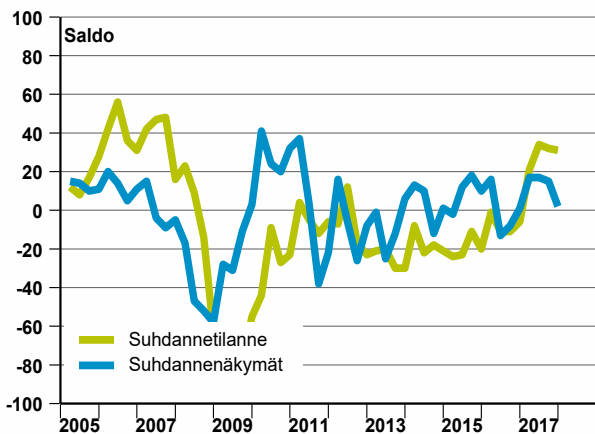
Palvelut

Yrityksiä 290

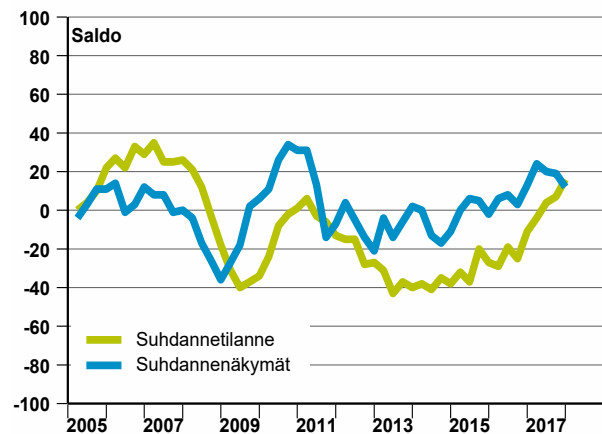
Henkilökunta 104741

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	25	58	17	8
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	41	38	21	20
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	25	67	8	17
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	14	75	11	3
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	20	69	11	9
Tuotannon kasvun esteet	54			54
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	24			24
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	17			17
muu tuotantokapeikko	12			12
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	23	70	7	16
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	16	80	4	12

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Lounais-Suomi

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanneilannearviot nousivat tammikuussa selvästi normaalia paremmiksi**
- **Tuotanto on lisääntynyt ja kapasiteetti on hyvin hyödynnettyä**
- **Kannattavuus kohenee ja investoinnit kasvavat**
- **Suhdannenäkymät ovat varovaisen myönteiset, saldoluku 17**

Lounais-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannearviot paranivat hieman vuoden 2017 lopussa ja vuoden 2018 alussa. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli tammikuussa 35, kun saldoluku oli viime lokakuussa 27.

Suhdannenäkymät ovat säilyneet myönteisinä syksyn ja alkutalven aikana. Suhdanneodotuksien saldoluku oli tammikuussa 17 (lokakuussa 14). Lounais-Suomen suhdannenäkymät ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotantomäärät kasvoivat lokajoulukuussa ja tuotannon ennakoidaan lisääntyvän tasaisesti seuraavan puolen vuoden ajan. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa hyvin hyödynnettyä, sillä 95 % vastaajista arvioi kapa-

siteetin olevan kokonaan käytössä.

Tilaukirjat ovat hieman normaalia täydempiä, saldoluku 15. Valmiiden tuotteiden varastot ovat laskeutuneet normaalia ohuemmiksi, saldoluku -12. Työvoima palkattiin hieman lisää viime vuoden lopussa. Henkilöstön määrä kasvaa jonkin verran myös lähikuukausina.

Ammattitaitoisen työvoiman puute oli tammikuussa yleisin kapeikkotekijä 20 %:n osuudella. Kysyntä oli heikkoa 16 %:lla vastaajista.

Kannattavuus on vuoden takaista parempi myönteisen hintakehityksen ansiosta. Investoinnit ovat kohonneet vuoden takaiseen verrattuna ja investointien uskotaan lisääntyvän myös jatkossa hieman.

Palvelut

- **Suhdanneilanne arvioitiin tammikuussa tavanomaista suotuisammaksi**
- **Myyntimäärät kasvoivat vuoden 2017 lopulla**
- **Ammattitaitoisen työvoiman rekrytoinnissa on ongelmia 36 %:lla vastaajista**
- **Suhdannenäkymät ennakoivat nousun jatkuvan, saldoluku 11**

Lounais-Suomen palvelualojen yritysten suhdanteet kehittyivät myönteisissä merkeissä vuoden 2017 lopussa. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 2018 tammikuussa 11, kun saldoluku oli lokakuussa tehdyssä kyselyssä 2.

Suhdanneodotukset lähikuukausille ovat hieman lokakuun tiedustelua varovaisemmat, mutta yhä odotetaan paranemista. Suhdannenäkymien uusin saldoluku oli 11, kun edellisessä tiedustelussa vastaava saldoluku oli 27. Lounais-Suomen palveluyritysten suhdanneodotukset ovat aavistuksen verran koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Myynti lisääntyi laajalti vuoden 2017 viimeisinä kuukausina. Myyn-

timäärien arvioidaan jatkavan kasvuaan vuoden 2018 alkupuoliskolla.

Henkilökuntaa palkattiin hieman lisää vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä työvoima säilynee keskimäärin ennallaan.

Tuotantokapeikkoja oli tammikuussa 68 %:lla alueen vastaajista. Pula ammattitaitoisesta työvoimasta oli ongelmana 36 %:lla yrityksistä ja kysyntä oli riittämätöntä 31 %:lla alasta.

Myyntihintojen arvioidaan pysyneen viime kuukausina likimain ennallaan, mutta kustannukset ovat olleet hienoisessa nousussa. Kannattavuus on kuitenkin melko yleisesti vuoden takaista parempi.

Lounais-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 93

Henkilökunta 22934, Liikevaihto 18878 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	64	10	16
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	42	43	15	27
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	23	73	4	19
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	5	71	24	-19
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	23	69	8	15
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	5	78	17	-12
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	30	58	12	18
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	27	63	10	17
Tuotannon kasvun esteet	46			46
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	20			20
puute kapasiteetista	16			16
riittämätön kysyntä	16			16
muu tuotantokapeikko	7			7
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	39	57	4	35
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	19	79	2	17

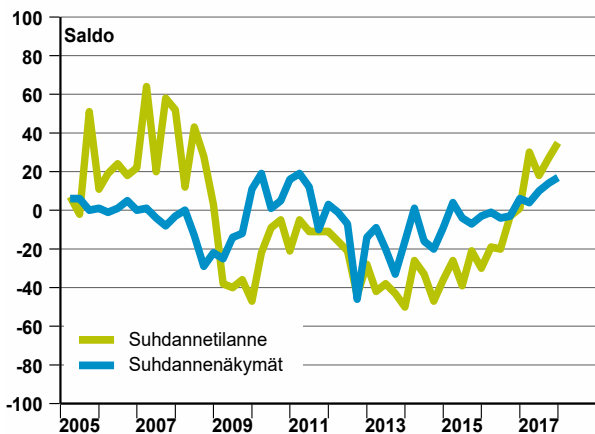
Palvelut

Yrityksiä 79

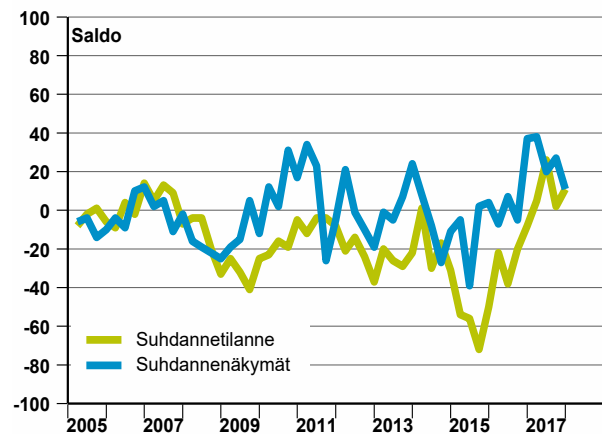
Henkilökunta 8333

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	42	50	8	34
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	46	38	16	30
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	33	51	16	17
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	28	58	14	14
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	8	82	10	-2
Tuotannon kasvun esteet	68			68
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	36			36
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	31			31
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	22	67	11	11
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	20	71	9	11

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Kaakkois-Suomi

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanneilannearviot noususuunnassa**
- **Tuotanto pysyi vuoden 2017 lopussa ennallaan - kuluvan vuoden alussa nousua**
- **Tuotantokapasiteettia on yhä yleisesti vapaana ja vaimea kysyntä on yleisin kapeikko**
- **Suhdannenäkymät kirkastuivat tammikuussa, saldoluku 14**

Kaakkois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannekuva kirkastui loppuvuoden 2017 aikana. Tämänhetkinen suhdannetilanne arvioitiin tammikuussa 2018 melko yleisesti tavanomaista paremmaksi, saldoluku 32.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat noususuunnassa, sillä suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 14 (lokakuussa 5). Tammikuussa valtaosa vastaajista, 84 %, arvioi tilanteen pysyvän lähikuukausina ennallaan. Kaakkois-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotantomäärät pysyivät loka-joulukuussa kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan. Tuotannon

ennakoidaan lisääntyvän alkuvuoden 2018 aikana. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa vain kohtalaisesti hyödynnettyä, sillä kapasiteetti oli täyskäytössä vain 71 %:lla alasta.

Tilaukirjat ovat laskeneet hieman normaalia ohuemmiksi ja myös valmistuotevarastot ovat pienet. Henkilöstö lisääntyi loka-joulukuussa ja työvoiman määrän arvioidaan kasvavan lähikuukausina. Heikko kysyntä oli tammikuussa yleisin kapeikkotekijä 33 %:n osuudella. Ammattityövoimasta oli pulaa 20 %:lla alasta.

Kannattavuus oli viime vuoden viimeisellä neljänneksellä vuoden taikaista parempi. Investointien arvioidaan kasvaneen vuoden takaiseen verrattuna.

Palvelut

- **Suhdanneilanne tavanomaista paremmassa lukemissa**
- **Myyntimäärät kasvussa talven aikana**
- **Henkilöstöä palkataan lisää - heikko kysyntä yleisin tuotantokapeikko**
- **Suhdannenäkymät ovat yhä valoisat, saldoluku 23**

Kaakkois-Suomen palveluyritysten suhdanteet paranivat vuoden 2017 lopussa ja vuoden 2018 alussa. Tammikuussa tehdyssä tiedustelussa tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli 14, kun saldoluku oli viime lokakuussa -8.

Suhdanteiden nousuodotukset ovat voimistuneet viime kuukausina. Tammikuuisessa tiedustelussa suhdannenäkymien saldoluku oli 23 (lokakuussa 17). Tammikuussa paranemista ennakoitiin 26 % vastaajista ja heikkeneemiseen uskoi vain 3 % alasta. Kaakkois-Suomen palveluyritysten suhdanneodotukset ovat koko maan keskiarvoa luottavaisemmat.

Myyntimäärät kasvoivat viime lo-

ka-joulukuussa ja myynnin arvioidaan lisääntyvän myös kuluvan vuoden alussa.

Henkilökuntaa palkattiin hieman lisää vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä ja työvoimaa lisättäneen edelleen myös kuluvan vuoden alussa. Tuotantokapeikkoja oli tammikuussa 69 %:lla vastaajista. Kysynnän heikkous oli ongelmana 40 %:lla yrityksistä ja 16 %:lla oli vaikeuksia ammattityövoiman saannissa.

Sekä hinnat että kustannukset ovat nousseet viime kuukausina likimain samaa tahtia. Kannattavuuden arvioidaan parantuneen vuoden takaiseen verrattuna.

Kaakkois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 52

Henkilökunta 5524, Liikevaihto 2748 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	10	74	16	-6
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	35	49	16	19
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	35	54	11	24
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	29	65	6	23
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	6	76	18	-12
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	6	81	13	-7
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	24	64	12	12
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	24	71	5	19
Tuotannon kasvun esteet	65			65
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	20			20
puute kapasiteetista	4			4
riittämätön kysyntä	33			33
muu tuotantokapeikko	9			9
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	43	46	11	32
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	15	84	1	14

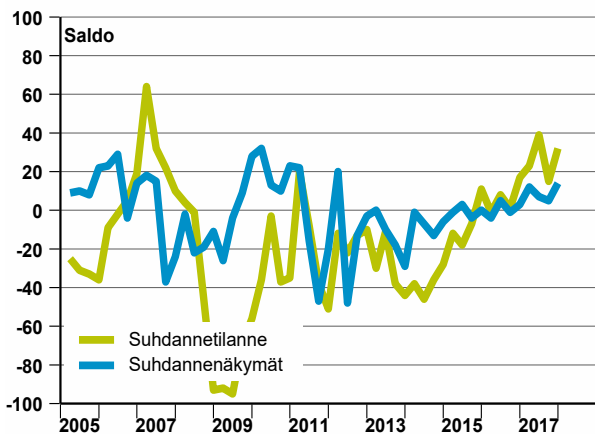
Palvelut

Yrityksiä 70

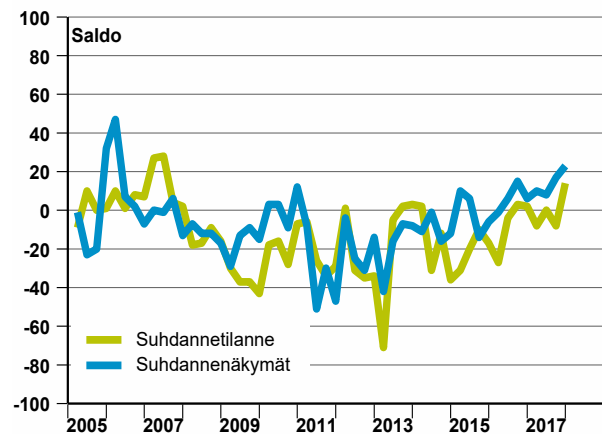
Henkilökunta 6237

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	41	49	10	31
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	52	38	10	42
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	35	61	4	31
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	13	84	3	10
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	19	77	4	15
Tuotannon kasvun esteet	69			69
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	16			16
puute kapasiteetista	10			10
riittämätön kysyntä	40			40
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	23	68	9	14
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	26	71	3	23

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Itä-Suomi

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanne tilanne on pysynyt talven aikana ennallaan tavanomaista suotuisampana**
- **Tuotannon kasvun ennakoitaan jatkuvan loppupalven ajan**
- **Henkilökunnan määrä on nousussa**
- **Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet, saldoluku 13**

Itä-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne jatkui tammikuussa 2018 normaalia parempana. Uusin tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 18, kun lokakuussa tiedustelussa saldoluku oli 21.

Suhdannenäkymät kohosivat tammikuussa jälleen plussan puolelle. Lähikuukausien suhdanneodotusten viimeisin saldoluku oli 13, kun edellisessä tiedustelussa saldoluku oli -12. Itä-Suomen yritysten suhdannearviot ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotanto lisääntyi kausivaihtelu huomioon ottaen vuoden 2017 lopussa ja tuotannon odotetaan kasvavan myös loppupalven aikana. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa varsin

hyvin hyödynnettynä, sillä yrityksistä 88 %:lla kapasiteetti oli täyskäytössä.

Tilaukirjat olivat tammikuussa normaalia täydempiä, saldoluku 25. Valmistusvarastot olivat hieman normaalia pienempiä. Työvoimaa lisättiin vuoden 2017 lopussa ja uutta henkilökuntaa palkattaneen myös kuluvalle vuodelle.

Kysynnän heikkous oli tammikuussa yleisin kapeikkotekijä 28 %:n osuudellaan. Samaan aikaan ammatityövoimasta oli pulaa 26 %:lla vastaajista.

Myyntihinnat kohosivat vuoden 2017 lopussa ja kannattavuus oli vuoden takaista parempi. Investoinnit pysyivät keskimäärin ennallaan.

Palvelut

- **Suhdanne tilanne arvioidaan selvästi tavanomaista paremmaksi**
- **Myynti on lisääntynyt talven aikana - heikko kysyntä silti yhä yleistä**
- **Kannattavuus on hieman vuoden takaista parempi**
- **Suhdannenäkymät ovat kirkkaat, saldoluku 43**

Itä-Suomen palveluyritysten suhdannearvioiden tapahtui selvä kohentuminen alkupalven aikana. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli tammikuussa 36, kun viime lokakuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluku oli 3.

Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat valoisat, saldoluku 43. Lokakuussa tehdyssä tiedustelussa vastaus saldoluku oli 24.

Tammikuussa 45 % yrityksistä uskoi suhdanteiden paranevan lähikuukausina ja 2 % ennakoivat heikkenemistä. Itä-Suomen palvelualojen yritysten suhdannearviot ovat koko maan keskiarvoa paremmat.

Myyntimäärät lisääntyivät yleisesti viime vuoden viimeisellä neljän-

neksellä ja myynnin kasvun odotetaan jatkuvan myös lähikuukausina.

Henkilöstöä palkattiin hieman lisää viime vuoden lopussa. Kuluvalle vuodelle työvoimaa lisättäneen myös jonkin verran.

Tuotantokapeikkoja oli tammikuussa 74 %:lla Itä-Suomen vastaajista. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 20 %:lla yrityksistä ja 28 % arvioi kysynnän riittämättömäksi. Muina kapeikkotekijöinä on mainittu mm. kilpailutilanne.

Myyntihintojen kehitys on ollut viime kuukausina tuotantokustannusten kehitystä suotuisampaa ja kannattavuus on kohonnut hieman vuoden takaiseen verrattuna.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 68

Henkilökunta 12475, Liikevaihto 4230 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	17	69	14	3
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	35	39	26	9
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	28	63	9	19
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	12	56	32	-20
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	39	47	14	25
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	12	60	28	-16
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	65	9	17
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	25	72	3	22
Tuotannon kasvun esteet	69			69
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	26			26
puute kapasiteetista	22			22
riittämätön kysyntä	28			28
muu tuotantokapeikko	6			6
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	31	56	13	18
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	17	79	4	13

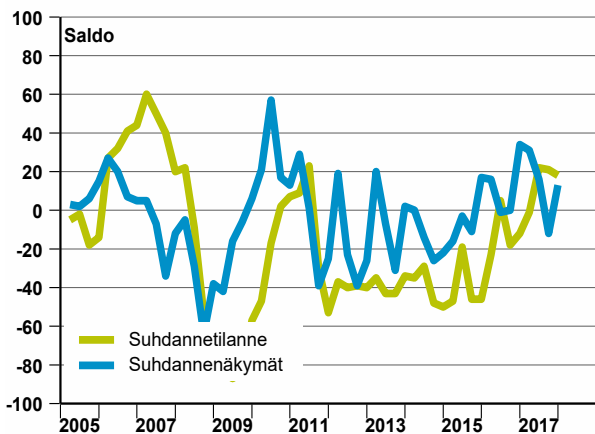
Palvelut

Yrityksiä 53

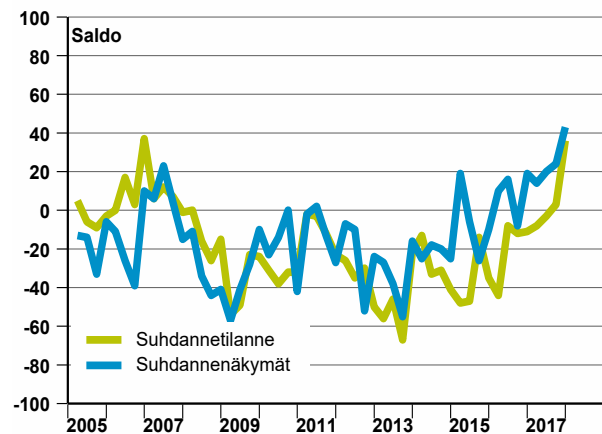
Henkilökunta 8102

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	57	38	5	52
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	60	30	10	50
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	54	44	2	52
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	67	12	9
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	37	59	4	33
Tuotannon kasvun esteet	74			74
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	20			20
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	28			28
muu tuotantokapeikko	31			31
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	48	40	12	36
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	45	53	2	43

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Pohjanmaa

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdantilanne oli tammikuussa selvästi tavanomaista parempi**
- **Tuotannon ennakoitaan kasvavan yleisesti vuoden 2018 alkupuoliskolla**
- **Investoinnit ovat vuoden takaista suuremmat**
- **Suhdannenäkymät ovat luottavaiset, saldoluku 33**

Pohjanmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdanteet kirkastuivat alkutalven aikana. Tammikuussa 2018 tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 32 (lokakuussa 13).

Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa 33, eli selvästi parempi kuin lokakuussa (saldoluku 20). Tammikuussa 40 % yrityksistä odotti suhdanteiden kohentuvan lähikuukausina ja 7 % arvioi tilanteen olevan heikkenemässä. Pohjanmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannearviot ovat koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Tuotanto lisääntyi hieman vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Tuotantomäärien arvioidaan kasvavan laajalti vuoden 2018 alkupuoliskolla.

Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa varsin hyvin hyödynnettyä, sillä vastaajista 86 % arvioi kapasiteetin olevan kokonaan käytössä.

Tilaustilanne oli tammikuussa hieman normaalia heikompi, saldoluku -19. Valmistuotevarastot olivat likimain tavanomaiset. Henkilökunta pyysi likimain ennallaan vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Vuoden 2018 alkukuukausina työvoimaa paljattaneen jonkin verran lisää.

Ammattityövoiman puute oli tammikuussa yleisin kapeikkotekijä 26 %:n osuudella. Kysynnän arvioi riittämättömäksi yhä 21 % alasta.

Kannattavuus on vuoden takaisesta parempi ja investoinnit ovat lisääntyneet.

Palvelut

- **Myynti lisääntyi melko laajalti vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä**
- **Myyntiodotukset ovat luottavaiset - myös henkilöstö kasvussa**
- **Rekrytointivaikeuksia lähes puolella vastaajista**
- **Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet syksyn lukemista, saldoluku 18**

Pohjanmaan palveluyritysten suhdannetilannearviot nousivat tammikuussa 2018 normaalin yläpuolelle, saldoluku 15. Edellisessä, lokakuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluku oli 0.

Lähikuukausien suhdannenäkymät paranivat hieman alkutalven aikana. Viimeisin suhdanneodotuksia koskeva saldoluku oli 18, kun edellisessä tiedustelussa saldoluku oli 11. Tammikuussa 26 % vastaajista odotti suhdanteiden pikaista paranemista ja 8 % ennakoiti tilanteen heikkenemistä. Pohjanmaan palvelualojen yritysten suhdannearviot ovat hieman koko maan keskiarvoa suotuisimmat.

Myyntimäärät lisääntyivät viime vuoden lopulla aiempien odotusten mukaisesti yleisesti. Myynnin kas-

vu jatkunee myös kuluvan vuoden alkukuukausina. Henkilöstö lisääntyi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä, ja kausivaihtelu huomioon ottaen työvoiman määrä kasvaneen vähän myös lähikuukausina.

Rekrytointivaikeuksia oli tammikuussa 48 %:lla palvelualojen vastaajista. Kysyntä oli samaan aikaan heikkoa 27 %:lla alasta,

Sekä tuotantokustannukset että myyntihinnat ovat nousseet viime kuukausina. Kannattavuus on kuitenkin kohentunut vuoden takaisesta tilanteesta melko yleisesti.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 53

Henkilökunta 10913, Liikevaihto 4191 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	32	49	19	13
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	38	31	31	7
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	52	42	6	46
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	14	77	9	5
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	11	59	30	-19
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	24	51	25	-1
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	19	66	15	4
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	18	79	3	15
Tuotannon kasvun esteet	56			56
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	26			26
puute kapasiteetista	5			5
riittämätön kysyntä	21			21
muu tuotantokapeikko	9			9
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	42	48	10	32
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	40	53	7	33

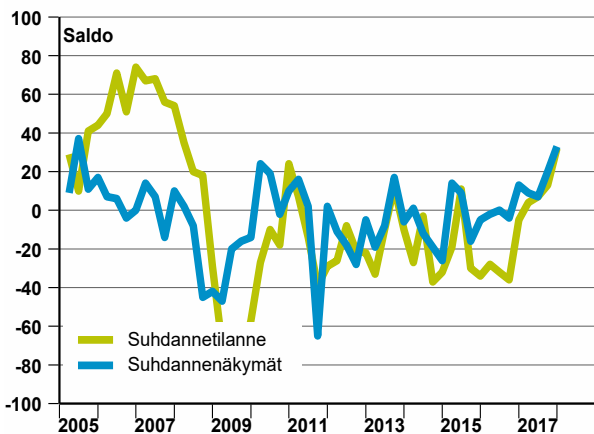
Palvelut

Yrityksiä 27

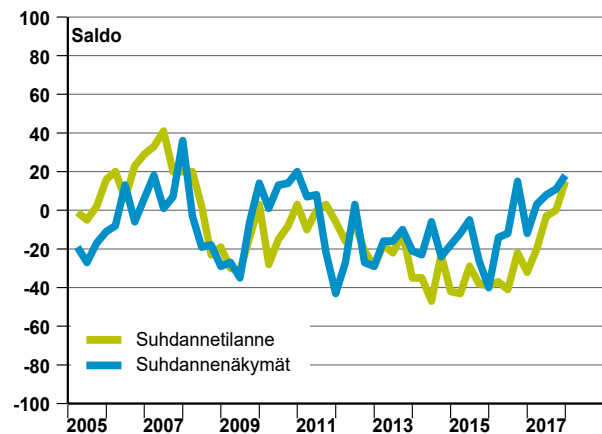
Henkilökunta 3519

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	44	40	16	28
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	65	28	7	58
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	34	55	11	23
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	19	67	14	5
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	18	54	28	-10
Tuotannon kasvun esteet	78			78
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	48			48
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	27			27
muu tuotantokapeikko	19			19
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	25	65	10	15
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	26	66	8	18

Teollisuus ja rakentaminen

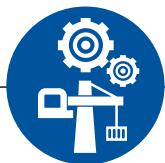

Palvelut

Suhdannebarometri

Pohjois-Suomi

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanne tilanne arvioitiin tammikuussa 2018 normaaliksi**
- **Tuotanto väheni viime vuoden lopulla - lähikuukausille nousuodotuksia**
- **Kannattavuus on parantunut ja henkilöstön määrä kasvaa**
- **Yleiset suhdanneodotukset varovaisen positiiviset, saldoluku 12**

Pohjois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritykset arvioivat tammikuussa 2018 suhdannetilanteen keskimäärin normaaliksi. Viimeisin tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli -2, eli hieman lokakuun tiedustelun saldolukua 22 alhaisempi.

Suhdanteiden ennakoitaan paranevan lähikuukausien aikana. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 12, kun edellisessä tiedustelussa vastaava saldoluku oli 18. Pohjois-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat aavistuksen koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotantomäärien arvioidaan vähentyneen hieman vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän seuraavan

puolen vuoden ajan. Tuotantokapasiteetti on vain kohtalaisesti hyödynnettyä, sillä tammikuussa 59 % vastaajista arvioi kapasiteetin olevan kokonaan käytössä.

Tilaukirjat ovat lähes normaalit, saldoluku -3. Valmiiden tuotteiden varastot ovat aavistuksen tavanomaista pienemmät. Henkilökuntaa lisättiin vuoden 2017 lopussa aiempien odotusten mukaisesti ja työvoimaa palkattaneen lisää lähikuukausinakin.

Heikko kysyntä oli tammikuussa yleisin tuotannonrajoite 41 %:n osuudella. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 17 %:lla alasta.

Myyntihintakehitys on ollut viime kuukausina suotuisaa ja kannattavuus oli vuoden takaista parempi.

Palvelut

- **Myyntimäärät noususuunnassa**
- **Henkilöstön määrä kasvaa rekrytointivaikeuksista huolimatta**
- **Kysyntä edelleen yleisesti vaimeaa - kannattavuus paranee**
- **Suhdannenäkymät hienoisesti plussalla, saldoluku 15**

Pohjois-Suomen yksityisten palveluyritysten suhdanteet pysyivät tavanomaista parempina alkutalven aikana. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli 2018 tammikuussa viime lokakuun tavoin 16.

Suhdannetilanteen ennakoitaan kohentuvan lähikuukausina, mutta nousuodotukset ovat hieman edellisiä kuukausia lievemmat. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 15, kun edellisen tiedustelun saldoluku oli 33.

Pohjois-Suomen palveluyritysten suhdannenäkymät ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Myynti lisääntyi viime vuoden lopulla ja myynnin kasvun ennakoi-

daan vauhdittuvan kuluvan vuoden alussa.

Henkilöstöä palkattiin lisää viime vuoden loka-joulukuussa. Yritysten työvoiman määrä kasvaneen edelleen myös kuluvan vuoden alussa.

Tuotantokapeikkoja oli tammikuussa 55 %:lla Pohjois-Suomen vastaajista. Heikko kysyntä oli yleisin ongelma 42 %:n osuudella. Rekrytointivaikeuksia oli 11 %:lla yrityksistä.

Tuotantokustannusten arvioidaan nousseen viime kuukausien aikana, mutta kannattavuus on melko yleisesti vuoden takaista parempi.

Pohjois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 55

Henkilökunta 14484, Liikevaihto 7805 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	48	34	-16
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	32	24	44	-12
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	16	80	4	12
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	41	54	5	36
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	4	89	7	-3
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	3	87	10	-7
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	73	6	15
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	18	77	5	13
Tuotannon kasvun esteet	60			60
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	17			17
puute kapasiteetista	3			3
riittämätön kysyntä	41			41
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	31	36	33	-2
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	14	84	2	12

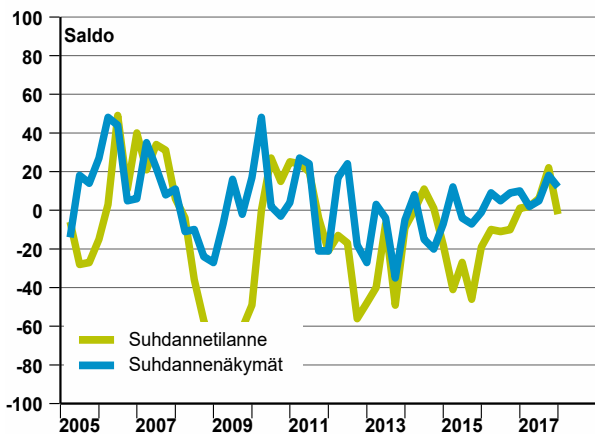
Palvelut

Yrityksiä 69

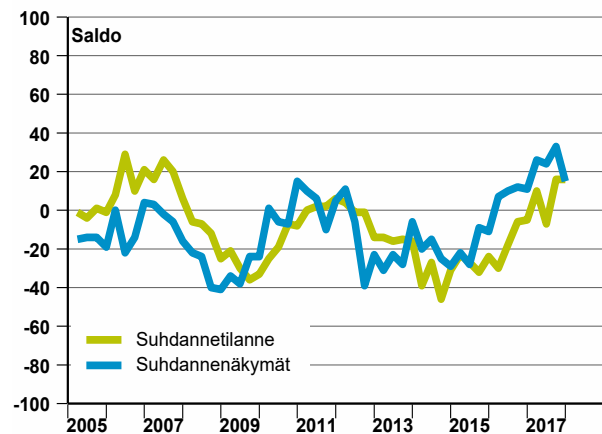
Henkilökunta 7146

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	33	50	17	16
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	35	40	25	10
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	40	55	5	35
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	29	59	12	17
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	26	65	9	17
Tuotannon kasvun esteet	55			55
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	11			11
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	42			42
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	28	60	12	16
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	29	57	14	15

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Pirkanmaa

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdannetilannearviot heikkenivät alkutalven aikana**
- **Tuotanto supistui vuoden 2017 lopussa - lähikuukausien odotukset nousussa**
- **Kannattavuus on parantunut ja henkilöstön määrä lisääntynyt**
- **Suhdanneodotukset ovat luottavaiset, saldoluku 22**

Teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilannearviot heikkenivät viime vuoden lopussa ja kuluvan vuoden alussa. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 2018 tammikuussa -13 (lokakuussa 18).

Lähikuukausien suhdannenäkymät kohentuivat tammikuussa, jolloin suhdanneodotuksien saldoluku oli 22 (lokakuussa tiedustelussa saldoluku oli 10). Tammikuussa 25 % alasta odotti paranemista ja 3 % yrityksistä ennakoivat pikaista suhdannelaskua.

Pirkanmaan palveluyritysten suhdannenäkymät ovat hieman koko maan keskiarvoa valoisammat.

Tuotanto supistui hieman vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Kuluvan vuoden alussa tuotannon en-

nakoidaan lisääntyvän jonkin verran. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa vain kohtalaisesti hyödynnettyä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytössä vain 57 %:lla alasta.

Tilaustilanne oli tammikuussa aavistuksen verran tavallista parempi, saldoluku 5. Valmiiden tuotteiden varastot olivat alle normaalin tason.

Henkilöstö lisääntyi loka-joulukuussa. Työvoimaa palkattaneen lisää myös kuluvan vuoden alkukuukausina. Heikko kysyntä oli yleisin kaikkotekijä 49 %:n osuudella. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 19 %:lla alasta.

Kannattavuus oli vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä vuoden takaisesta parempi.

Palvelut

- **Suhdannetilanne parantunut viime lokakuun jälkeen**
- **Myynti kasvaa ja henkilöstön määrä on nousussa**
- **Ammattityövoimapula on yleisin tuotantokapeikkotekijä**
- **Suhdannenäkymät ovat myönteiset, saldoluku 28**

Pirkanmaalaisten yksityisten palvelualojen yritysten suhdannetilannearviot ovat noususuunnassa. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli tammikuussa 12, kun viime lokakuussa tehdyssä tiedustelussa vastaava saldoluku oli 6.

Loppupalvea ja alkukevättä koskevat suhdanneodotukset ovat pysyneet myönteisinä. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 28, kun lokakuun tiedustelun vastaava luku oli 33.

Pirkanmaalaisten palveluyritysten suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntimäärät lisääntyivät vuoden 2017 loka-joulukuussa ja myynnin

ennakoidaan kasvavan myös kuluvan vuoden alkupuoliskolla.

Henkilöstöä lisättiin melko yleisesti viime vuoden lopulla ja työvoimaa suunnitellaan kasvatettavan myös kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Ammattitaitoisen työvoiman puute oli tammikuussa yleisin tuotannon kasvun este 27 %:n osuudella. Kysyntä oli riittämätöntä 16 %:lla vastaajista.

Myyntihintojen kehitys ei ole ollut viime kuukausina erityisen hyvää, mutta kannattavuus on kohentunut jonkin verran vuoden takaisesta tilanteesta.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 59

Henkilökunta 11282, Liikevaihto 5564 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	28	31	41	-13
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	33	26	41	-8
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	25	74	1	24
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	43	39	18	25
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	15	75	10	5
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	12	69	19	-7
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	20	71	9	11
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	35	58	7	28
Tuotannon kasvun esteet	82			82
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	19			19
puute kapasiteetista	15			15
riittämätön kysyntä	49			49
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannelitaneen arvioidaan olevan tällä hetkellä	26	35	39	-13
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	25	72	3	22

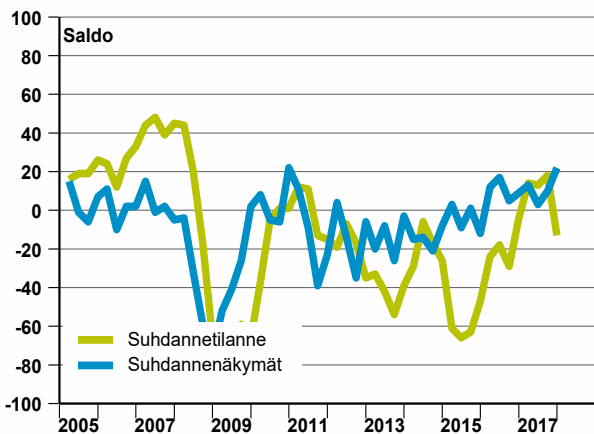
Palvelut

Yrityksiä 48

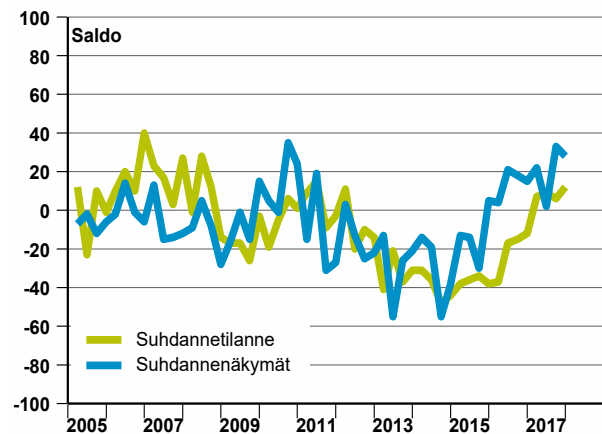
Henkilökunta 6558

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	36	42	22	14
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	50	30	20	30
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	36	52	12	24
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	30	65	5	25
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	21	74	5	16
Tuotannon kasvun esteet	51			51
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	27			27
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	16			16
muu tuotantokapeikko	4			4
Suhdannelitaneen arvioidaan olevan tällä hetkellä	19	74	7	12
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	33	62	5	28

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Häme

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanne tilanne oli tammikuussa tavanomaisissa lukemissa**
- **Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän alkuvuoden aikana**
- **Tilaukirjat hieman normaalia ohuemmat**
- **Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet, saldoluku 20**

Hämeen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne oli tammikuussa 2018 keskimäärin normaalilukemissa. Viimeisin tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 2. Lokakuussa tehdyssä edellisessä tiedustelussa saldoluku oli 5.

Lähikuukausia koskevat suhdannenäkymät kirkastuivat tammikuussa, jolloin suhdanneodotuksien saldoluku oli 20 (lokakuussa -9). Tammikuussa paranemista ennakoitiin 25 % vastaajista ja 5 % arvioi suhdanteiden olevan heikkenemässä. Hämeen teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät ovat aavistuksen koko maan keskiarvoa valoisammat.

Tuotantomäärät kasvoivat lokajoulukuussa kausivaihtelu huomi-

oon ottaen hieman. Tuotannon arvioidaan vilkastuvan alkuvuoden aikana. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa kohtalaisesti hyödynnettyä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytössä 84 %:lla vastaajista.

Tilaukirjat olivat lievästi tavanomaista ohuemmat (saldoluku -6) ja myös valmistusvarastot olivat normaalia pienemmät. Työvoiman määrä pysyi viime vuoden lopussa ennallaan. Kuluva vuoden alussa työvoiman määrä lisääntyy hieman.

Kysynnän heikkous oli tammikuussa yleisin kapeikkotekijä 35 %:n osuudella ja rekrytointivaikeuksia oli 13 %:lla alasta. Kannattavuus oli keskimäärin hieman vuoden takaista parempi.

Palvelut

- **Suhdanne tilanne oli tammikuussa keskimäärin normaali**
- **Myynti hienoisessa nousussa**
- **Kannattavuus ja henkilöstön määrä ovat pysyneet likimain ennallaan**
- **Suhdannenäkymät ovat lievässä nousussa, saldoluku 6**

Hämeen palvelualojen yritysten suhdannetilanne nousi kuluva vuoden alussa tavanomaisiin lukemiin. Tämänhetkistä yleistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli 2018 tammikuussa 0, kun lokakuussa tiedustelussa samainen saldoluku oli -3.

Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat pysyneet varovaisen myönteisinä. Suhdanneodotuksien tuorein saldoluku oli 6, kun viime lokakuussa vastaava saldoluku oli 4. Tammikuussa 8 % vastaajista ennakoitiin paranemista ja 2 % odotti suhdanteiden heikkenevän.

Hämeen yksityisten palvelualojen suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Myyntimäärät kasvoivat hieman

loka-joulukuussa ja myynnin ennakoitaan vauhdittuvan edelleen lievästi kuluva vuoden alussa.

Henkilöstön määrä pysyi kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Työvoiman määrä säilynee kausitekijät huomioon ottaen lähes ennallaan lähikuukausinakin.

Ammattitaitoisen työvoiman puute oli tammikuussa ongelmana 15 %:lla yrityksistä ja kysynnän arvioi riittämättömäksi 6 % alasta.

Tuotantokustannukset kohosivat hieman viime vuoden lopulla, mutta kannattavuuden arvioidaan pysyneen likimain edellisen vuoden vastaavan neljänneksen tasolla.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 47

Henkilökunta 7163, Liikevaihto 1618 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	68	17	-2
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	37	55	8	29
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	33	62	5	28
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	16	76	8	8
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	17	60	23	-6
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	9	70	21	-12
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	68	14	4
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	28	63	9	19
Tuotannon kasvun esteet	60			60
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	13			13
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	35			35
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannelitaneen arvioidaan olevan tällä hetkellä	18	66	16	2
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	25	70	5	20

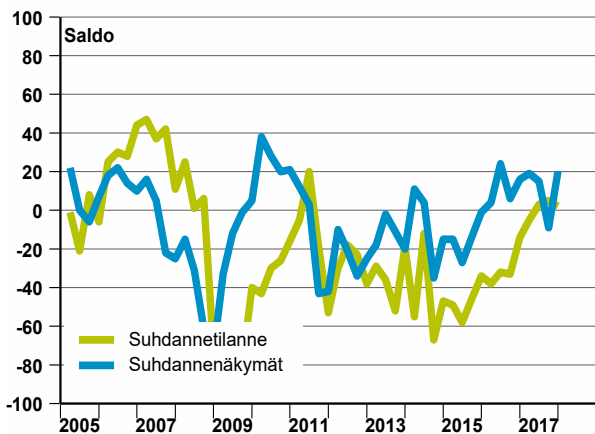
Palvelut

Yrityksiä 26

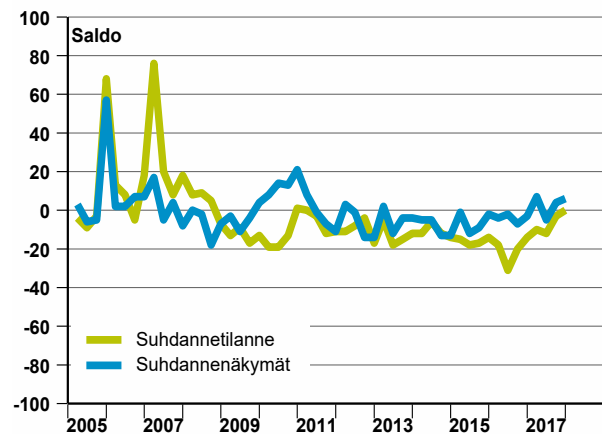
Henkilökunta 2999

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	10	88	2	8
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	11	87	2	9
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	16	83	1	15
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	11	84	5	6
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	15	82	3	12
Tuotannon kasvun esteet	19			19
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	15			15
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	6			6
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitaneen arvioidaan olevan tällä hetkellä	4	92	4	0
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	8	90	2	6

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Keski-Suomi

Teollisuus ja rakentaminen

- **Suhdanne-tilannearviot paranivat vuoden 2017 lopussa ja vuodenvaihteessa**
- **Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän kevään lähestyessä**
- **Kannattavuus vuoden takaista parempi**
- **Suhdanneodotukset ovat luottavaiset, saldoluku 19**

Keski-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannearviot nousivat tammikuussa 2018 selvästi tavanomaista korkeampiin lukemiin. Viimeisin suhdanne-tilannetta kuvaava saldoluku oli 43, kun lokakuussa tehdyssä tiedustelussa vastaava saldoluku oli 33.

Suhdannenäkymät ovat hieman syksyn lukemia varovaisemmat, mutta edelleen odotetaan tilanteen paranemista. Lähikuukausien suhdanneodotuksien uusin saldoluku oli 19, kun edellinen vastaava lukema oli 39. Tammikuussa valtaosa alueen yrityksistä, 81 %, arvioi tilanteen pysyvän ennallaan.

Keski-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset ovat

koko maan keskiarvoa paremmat.

Tuotanto lisääntyi loka-joulukuun aikana ja tuotantomäärien ennakoitaan kasvavan myös kevään lähestyessä. Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa melko hyvin käytössä, sillä vastaajista 89 % arvioi kapasiteetin olevan kokonaan hyödynnettyinä.

Henkilöstön määrä kasvoi hieman viime vuoden viimeisellä neljänneksellä ja työvoimaa suunnitellaan lisättävän lähikuukausinakin. Ammattitaitoisen työvoiman puute oli ongelmana 32 %:lla vastaajista. Kysyntä oli vaihtelevaa 15 %:lla alasta.

Kannattavuus oli vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä kustannusten noususta huolimatta edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa parempi.

Palvelut

- **Suhdanne arvioitiin tammikuussa lievästi tavanomaista heikommaksi**
- **Myynti on lisääntynyt viime kuukausina ja nousun ennakoitaan jatkuvan**
- **Kysynnän heikkous yleisin kapeikkotekijä**
- **Suhdannenäkymät ovat nousussa, saldoluku 12**

Keski-Suomen palveluyritykset arvioivat tammikuussa 2018 suhdanne-tilanteen hieman normaalia heikommaksi. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava viimeisin saldoluku oli -13, kun vastaava saldoluku oli viime lokakuussa -9.

Suhdanne-tilanteen odotetaan kohtuvan alkuvuoden 2018 aikana. Suhdannenäkymien tammikuinen saldoluku oli 12, kun vastaava saldoluku oli lokakuussa -6. Tammikuussa 24 % vastaajista ennakoivat suhdanteiden paranemista ja 12 % arvioi suhdanteiden olevan heikkenemässä.

Keski-Suomen palveluyritysten suhdannenäkymät ovat aavistuksen verran alle koko maan keskiarvon.

Myyntimäärät lisääntyivät vuoden 2017 viimeisellä vuosineljänneksellä ja myynnin odotetaan kasvavan myös loppupalven aikana.

Työvoiman määrä supistui aavistuksen verran vuoden 2017 viimeisinä kuukausina. Henkilökunta pysyy keskimäärin ennallaan kuluvan vuoden alkukuukausina.

Heikko kysyntä oli tammikuussa yleisin kapeikkotekijä 27 %:n osuudella. Rekrytointivaikeuksia oli 14 %:lla vastaajista.

Tuotantokustannukset ovat olleet viime kuukausina nousussa, mutta kannattavuuden arvioidaan kuitenkin olleen lievästi vuoden takaisesta paremman.

Keski-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 42

Henkilökunta 9479, Liikevaihto 3251 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	33	60	7	26
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	65	33	2	63
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	42	52	6	36
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	11	84	5	6
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	40	53	7	33
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	16	66	18	-2
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	68	11	10
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	28	67	5	23
Tuotannon kasvun esteet	53			53
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	32			32
puute kapasiteetista	20			20
riittämätön kysyntä	15			15
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitaneen arvioidaan olevan tällä hetkellä	50	43	7	43
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	19	81	0	19

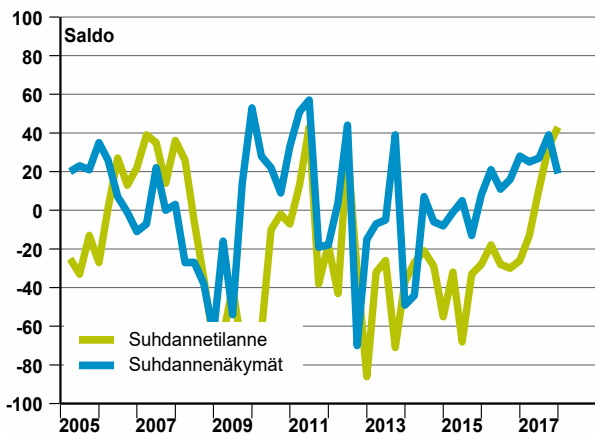
Palvelut

Yrityksiä 36

Henkilökunta 3396

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myyntin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	33	60	7	26
Myyntin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	38	56	6	32
Myyntin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	38	50	12	26
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	11	67	22	-11
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	19	61	20	-1
Tuotannon kasvun esteet	52			52
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	14			14
puute kapasiteetista	13			13
riittämätön kysyntä	27			27
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitaneen arvioidaan olevan tällä hetkellä	4	79	17	-13
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	24	64	12	12

Teollisuus ja rakentaminen

Palvelut

